

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
Број: 146/26
Дана: 10.03.2026. године
Крагујевац

ОПШТИНСКА УПРАВА РАЧА

ПРИМЉЕНО: 16.03.2026			
Орг. јед.	Број	Датум	Зреда.
101	021-75/26		

ПРЕДСЕДНИКУ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА
Савковић Ненаду

На основу члана 35. Одлуке о локалном омбудсману ("Сл. лист града Крагујевца" број 37/21-пречишћен текст), у прилогу достављамо:

1. Годишњи извештај о раду Локалног омбудсмана општине Рача за 2025. годину.

С поштовањем,

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН**

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА
ОПШТИНЕ РАЧА ЗА 2025. ГОДИНУ**

Рача, 2026.године

САДРЖАЈ

I

Увод

II

Правни оквир деловања и организациона структура

III

Активности локалног омбудсмана

IV

Медијске активности локалног омбудсмана

V

**Поступање по притужбама упућених локалном омбудсману и активности
у општини Рача**

VI

Закључна разматрања

I

Увод

Институција Локалног омбудсмана установљена је први пут у Крагујевцу 2003. године Одлуком о Градском грађанском браниоцу- омбудсману (Сл. Лист града Крагујевца број 6/2003). Институција омбудсмана је независна и самостална институција успостављена са циљем да промовише добру управу и владавину права, односно да штити људска права и основне слободе. Локални омбудсман делокруг својих активности усмерава на контролу органа управе или јавних служби, јавних предузећа, установа, организација, као и других организационих облика чији је оснивач Град, а у складу са овлашћењима нормираним Законом о локалној самоуправи и Одлуком о локалном омбудсману. Специфичност активности омбудсмана огледа се и у обавези извештавања према скупштини Града. Обавеза извештавања је заснована на чињеници да се тим путем презентују активности, механизми заштите и превенције од кршења људских права на територији за коју је надлежан. Овако дефинисана обавеза заснована је на важности ове институције као споне између грађана и органа који су предмет контроле. У току извештајног периода а на основу споразума о међуопштинској сарадњи локални омбудсман је отворио своје канцеларије најпре у општини Кнић а потом и општинама Аранђеловац и Рача. Концепт по коме је уређен рад је регулисан одлукама скупштина јединица локалне самоуправе а заснован је на праву на уступање обављања послова у складу са важећом законском регулативом. У погледу рада на заштити и унапређењу права грађана запажена је већа сарадња са органима и установама чији је оснивач Град. Локални омбудсман је узео учешће у свим активностима као и у раду у свим радним телима која су имала за циљ сагледавање стања људских права као и перспективе даљег развоја и имплементација нових начина за њиховом заштитом.

У погледу заштите права деце покренута је иницијатива за успостављањем Дечијег савета у граду који би се формирао по узору на Дечији савет који постоји на територији града Новог Сада. Узели смо пример добре праксе друге јединице локалне самоуправе на

основу потребе да се права деце боље уреде и у нашој локалној средини. Иницијатива за формирањем дечијег савета је покренута од стране локалног омбудсмана и очекује се реализација активности до краја школске године. Активности су усмерене пре свега на сарадњу са органима, како републичким тако и локалним а који се на директан или индиректан начин баве овом темом. У погледу заштите права припадника националних мањина омбудсман је покренула иницијативу за успостављањем сарадње са саветима националних мањина а кроз учествовање у изради планских докумената који се односе на унапређење и заштиту права. Посебно је значајна сарадња која је остварена са Повереником за заштиту равноправности а у контексту спречавања дискриминаторног понашања. У овој извештајној години дошло је до значјане сарадње са Заштитником грађана која се огледа како у присуству локалног омбудсмана у свим активностима које је организовала ова институција тако и у заједничком наступању у решавању предмета.

Заштита права у погледу спречавања насиља у породици посебно је била заступљена а огледа се у сарадњи са установама социјалне заштите као и са СОС дечијим селом. Овде је посебно значајно напоменути да се кроз сарадњу коју је омбудсман успоставио у овом извештајном периоду омогућио смештај жртвама породичног насиља кроз програм подршке мамама и бебама и тиме проширила деловање у заштити права и на рањиве групе.

У погледу односа са органима и установама према којима је поступао локални омбудсман приметан је већи степен сарадње и координације а нарочито у погледу ефикаснијег и економичнијег решавања захтева странака у поступку.

II

ПРАВНИ ОКВИР ДЕЛОВАЊА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА

Правни оквир деловања Локалног омбудсмана дефинисан је Одлуком о локалном омбудсману (`Сл. лист града Крагујевца`; бр. 37/2021- пречишћен текст).

Локални омбудсман је овлашћен да контролише законитост и правилност рада органа, односно служби, ради утврђивања да ли је њиховим актима, радњама или нечињењем дошло до кршења права грађана зајамчених Уставом, потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права, законима, другим прописима и општим актима Републике Србије, као и Статутом и другим актима органа Града тако да:

- прима и испитује притужбе које се односе на повреду права грађана од стране органа, односно служби;
- поступа по сопственој иницијативи у сваком случају где постоји сумња о постојању кршења права грађана од стране органа, односно служби;
- врши периодичне прегледе и контролу рада органа, односно служби;
- прикупља информације из различитих извора и примени закона и других прописа из области људских права од стране органа, односно служби;
- прати примену међународних стандарда о људским правима на територији града;
- саставља годишњи извештај о остваривању, поштовању и унапређењу људских права;
- поредује у мирном решавању спорова везаних за кршење људских права на територији града;
- остварује непосредну сарадњу са републичким Заштитником грађана, као и другим републичким органима и поспешује сарадњу између подручних органа државне управе и носилаца јавних овлашћења из делокруга Републике Србије и грађана, на територији града;
- иницира покретања кривичних, дисциплинских и других поступака код надлежних органа у случају кршења права од стране органа, односно службе;

- организује и учествује у организацији и припреми саветовања о остваривању и поштовању људских права и забрани дискриминације;

- организује и учествује у организацији и припреми саветовања о остваривању и поштовању људских права и забрани дискриминације;

- организује и учествује у организацији и припремама кампања за информисање јавности о питањима значајним за остваривање и поштовање људских права и забрани дискриминације;

- иницира и подстиче образовање о људским правима у свим областима живота;

- сарађује и размењује искуства са другим институцијама омбудсмана и другим органима и организацијама који се баве заштитом и унапређењем људских права у земљи и иностранству;

- сарађује са медијима у циљу унапређења људских и мањинских права на територији јединице локалне самоуправе, обавештавања грађана о свом раду и другим питањима од значаја за вршење функције локалног омбудсмана;

- обавља друге послове у складу са законом и прописима органа Града.

Поред права на покретање и вођење поступка, Локални омбудсман има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности

делује превентивно, у циљу унапређења рада управе и унапређења заштите људских права и слобода.

У свом раду Локални омбудсман примењује следеће прописе:

- Устав Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/2006);

- Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021- др. закон);

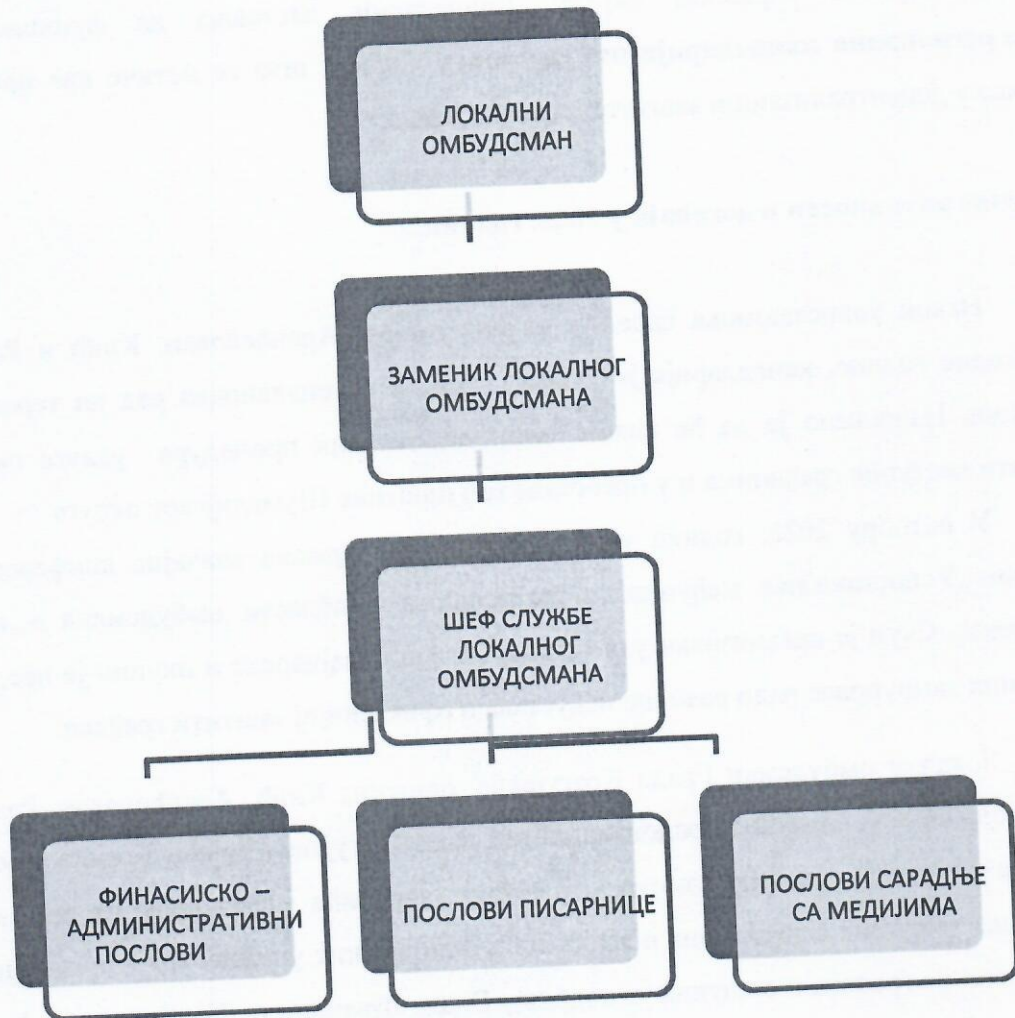
- Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр. 21/2016, 113/2017, 113/2017- др. закон, 95/2018, 114/2021 и 62/2023и 2/2023- Одлука УС);

- Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016, 95/2018 - аутентично тумачење);

- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007 104/2009, 36/2010, 105/2021);

- Одлука о локалном омбудсману („Сл. лист града Крагујевца“, бр. 27/2019, 34/2021 и 37/2021 – пречишћен текст).

За вршење стручних евиденционих оперативних и административних послова Локални омбудсман има образовану Службу за послове локалног омбудсмана.

III

Активности локалног омбудсмана

Активности Локалног омбудсмана града Крагујевца током 2025. године биле су примарно усмерене на регионално ширење надлежности и јачање међуопштинске сарадње у Шумадијском управном округу. Канцеларија наставља да функционише као прва регионална канцеларија омбудсмана у Србији, што се истиче као пример добре праксе у децентрализацији заштите људских права.

Кључне активности и догађаји у 2025. години:

Након успостављања сарадње са општинама Аранђеловац, Кнић и Рача крајем претходне године, канцеларија је у 2025. години интензивирала рад на терену у овим местима. Најављено је да ће након административних процедура услуге омбудсмана постати доступне грађанима и у преостале три општине Шумадијског округа.

У октобру 2025. године у Аранђеловцу је одржана значајна конференција под називом „Успостављање међуопштинске сарадње у области омбудсмана – изазови и препреке“. Скуп је организован уз подршку Владе Швајцарске и окупио је представнике локалних самоуправа ради размене искустава о ефикаснијој заштити грађана.

Локални омбудсман Града Крагујевца, општина Кнић, Аранђеловац, Рача Јелена Миливојевић је уз заменика градоначелника Града Крагујевца Дејана Ружића и помоћника градоначелника за локалну самоуправу Марка Јанковића учествовала на конференцији: „Сарадња локалних омбудсмана и градских и општинских управа“ у организацији Сталне конференције градова и општина уз подршку Владе Швајцарске. Конференција је одржана у Врњачкој Бањи 27. и 28. маја 2025. године.

Локални омбудсман града Крагујевца, општина Кнић, Аранђеловац, Рача, Јелена Миливојевић учествовала је 13. новембра. 2025. године на саветовању „ Две деценије заштите права грађана - улога и значај институције омбудсмана у локалној заједници“ које је организовала канцеларија Локалног омбудсмана града Ниша поводом 20 година од оснивања.

Локални омбудсман града Крагујевца Јелена Миливојевић је том приликом нагласила да су нишка и крагујевачка канцеларија током дугогодишње сарадње оствариле значајну и чврсту везу у циљу јачања ове институције у оба града, а један од најважнијих резултата је регионално проширивање обе канцеларије у оквиру пројеката међуопштинске сарадње са општинама у својим регионима.

На иницијативу Локалног омбудсмана у Крагујевцу су 10. јануара 2025. године представљени рад и активности Дечјег савета, радног тела Покрајинског заштитника грађана Војводине. Иницијативу локалног омбудсмана подржао је град Крагујевац.

Покрајински заштитник грађана у Новом Саду покренуо је пре две године иницијативу за оснивање Дечјег савета за превенцију вршњачког насиља. Идеја је да се овај концепт примени и у Крагујевцу, јер статистика показује пораст вршњачког и дигиталног насиља у последње две године. Представљању пројекта присуствовали су представници Полицијске управе, Црвеног крста и других установа социјалне заштите који су били у прилици да говоре о својим искуствима и дају предлоге за спречавање вршњачког насиља

У оквиру ширег обиласка Шумадијског округа, министар за људска и мањинска права у Влади Републике Србије Томислав Жигманов је 21. маја 2025. године посетио општину Кнић и том приликом нагласио важност сарадње са локалним самоуправама у циљу равномерног развоја Србије. Током ове посете министар Жигманов се састао и са Локалним омбудсманом Града Крагујевца, општина Кнић, Аранђеловац, Рача Јеленом Миливојевић, и том приликом је истакнут позитиван пример међуопштинске сарадње са градом Крагујевцем у области заштите грађана, што је модел који министарство снажно подржава.

Локални омбудсман града Крагујевца, Јелена Миливојевић, остварила је значајну сарадњу са Заводом за здравствену заштиту радника (ЗЗЗР) Крагујевац кроз едукативне активности и заједничке догађаје.

Семинар о здравственој способности возача, одржан је 23. маја 2025. године, Локални омбудсман је у име града Крагујевца отворила стручни семинар „Здравствена способност возача моторних возила“, који је организовала Секција за

медицину Српског лекарског друштва. Овај догађај је истакнут као пример успешне сарадње институције омбудсмана са здравственим установама у Шумадијском округу. Претходно је у Великој сали Застава Завода за здравствену заштиту радника одржана трибина под називом „Заштита људских права у установама здравствене и социјалне заштите“. Трибина је организована на позив тадашње директорке Завода, др Наде Миловановић. Локални омбудсман Јелена Миливојевић је запосленима и учесницима предочила конкретне ситуације у којима се пацијенти могу позвати на кршење људских и мањинских права, као и механизме за њихову заштиту унутар здравственог система.

Ова посета је део шире стратегије Локалног омбудсмана за 2025. годину која подразумева директну комуникацију са запосленима у јавним установама ради превенције кршења права грађана

Крајем маја и почетком јуна 2025. године Локални омбудсман Јелена Миливојевић је учествовала на значајним стручним скуповима где је Крагујевац представљен као лидер у Србији по успостављању института регионалног омбудсмана.

Поводом обележавања дана Општине Кнић, 26. новембра 2025. године, на централној свечаности је Локалном омбудсману града Крагујевца, општина Кнић, Аранђеловац и Рача додељена захвалница за остварене резултате у раду са грађанима ове општине у претходној години, чиме је истакнута добра сарадања између Локалног омбудсмана и локалне администрације општине Кнић.

Канцеларија Локалног омбудсмана је у претходној извештајној години активно била укључена у израду новог Локалног акционог плана за родну равноправност за период 2025-2027. Циљ овог документа је елиминисање дискриминације и интеграција принципа равноправности у све области локалне самоуправе. У складу са Планом за 2025. годину Локални омбудсман је пратила примену родно одговорног буџетирања како би се осигурало да се средствима града праведно одговори на потребе и мушкараца и жена.

IV

МЕДИЈСКЕ АКТИВНОСТИ ЛОКАЛНОГ ОМБУДСМАНА

Медијско присуство је значајно допринело већој видљивости институције, што је потврђено изјавом омбудсманке да је интересовање грађана из новоприкључених општина велико од самог отварања канцеларија.

Емисија „Епицентар“ у продукцији Радио – телевизије Крагујевац: у октобру 2025. године - Локални Омбудсман Јелена Миливојевић најавила је да ће до краја 2025. године услуге институције бити доступне грађанима у свих седам општина Шумадијског округа. У истој емисији из јануара 2025. године је промовисана иницијатива за формирање Дечјег савета. У медијима је иначе широко промовисана кампања за оснивање Дечјег савета по моделу Војводине, ради превенције вршњачког насиља. РТК је редовно извештавала о раду канцеларија у Книћу, Аранђеловцу и Рачи, истичући Крагујевац као први град у Србији који је установио институт регионалног омбудсмана.

Остали медији и званичне објаве:

Хуманитарни радио (октобар 2025): Извештавање са велике конференције у Аранђеловцу о значају сарадње у области омбудсмана, којој су присуствовали представници више локалних самоуправа. **Портал iKragujevac:** Редовно је пратио међународне активности Локалног омбудсмана. **Глас Шумадије:** Фокус медијских објава на овом порталу био је на статистици притужби, где је истакнуто да се грађани најчешће жале на рад стамбених предузећа и комуналне услуге. **РТВ Шумадија (Аранђеловац)** је извештавала о практичној користи за грађане Аранђеловца након отварања теренске канцеларије. Извештавано је о пријемима грађана, истичући да се грађани сада лакше могу обратити за помоћ у вези са проблемима пред јавним службама. У децембру 2025. забележено је извештавање са трибина у Рачи и Аранђеловцу посвећеним борби против насиља у породици, где је омбудсманка била кључни говорник. **РТВ Сунце (Аранђеловац)** Фокус извештавања ове телевизије је био на едукативном карактеру институције омбудсмана. Телевизија је емитовала прилоге о заштити људских права кроз институцију омбудсмана наглашавајући значај ове институције за јачање

правне сигурности у локалној заједници током октобра 2025. године. Извештавање је генерално било афирмативно, са нагласком на то да је Крагујевац лидер у Србији по овом моделу међуопштинске сарадње. **Лист Данас** је током 2025. године извештавао о раду Локалног омбудсмана Крагујевца као пионерском подухвату међуопштинске сарадње, истичући проширење заштите права на Кнић, Рачу и Аранђеловац. Посебан фокус био је на признању Министарства за државну управу и локалну самоуправу и анализи притужби грађана у вези са комуналним услугама и јавним предузећима. Извештавање **Радио-телевизије Србије (РТС)** о раду Локалног омбудсмана Града Крагујевца током 2025. године најчешће је било део информативних прилога дописништва из Крагујевца, са фокусом на системска решења и регионалну сарадњу. Кључне теме у прилозима РТС су биле: регионализација као модел за Србију, где је РТС је кроз кратке прилоге у „Ово је Србија“ и „Дневнику“ извештавао о Крагујевцу као пиониру међуопштинске сарадње. Истакнуто је да је ово први пут да један градски омбудсман преузима заштиту грађана у више општина (Кнић, Аранђеловац, Рача), што је представљено као пример децентрализације правне помоћи. РТС је испратио посете високих државних званичника, укључујући министра Жигманова, где је рад омбудсмана истакнут као кључни фактор у јачању владавине права на локалу. У извештавању је РТС акценат стављао на теме од јавног значаја, укључујући извештавање са стручних скупова попут мајског семинара о здравственој способности возача. Док су локалне телевизије (попут РТК) пружале детаљне интервјуе, РТС је активности омбудсмана позиционирао као национално релевантан пример добре праксе који би могле да следе и друге регије у Србији. **Званични сајт Града Крагујевца** је као примарни извор за формалне информације које су медији преузимали.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБАМА УПУЋЕНИХ ЛОКАЛНОМ ОМБУДСМАНУ И АКТИВНОСТИ У ОПШТИНИ РАЧА

Канцеларија локалног омбудсмана отпочела је свој рад у општини Рача у фебруару 2025. године, на основу Споразума о међуопштинској сарадњи потписаног 06.12.2024. године између града Крагујевца и општина Кнић, Рача и Аранђеловац којим је предвиђено обављање послова на заштити и унапређењу људских права у овим општинама од стране локалног омбудсмана Крагујевца. Канцеларија локалног је смештена у улици Карађорђева 48, у згради општинске управе. Притужбе се могу поднети непосредно локалном омбудсману, усмено на записник, преко општинске управе, телефонски или путем електронске поште.

Сагласно Одлуци о локалном омбудсману, након поднетих притужби, најпре се испитује да ли иста садржи све прописане податке да би могла бити узета у разматрање, да ли је поднета у оквиру прописаног рока од годину дана од извршене повреде права, да ли је поднета након што су искоришћена редовна правна средства против акта на који се притужба односи и да ли је у случају конкретне притужбе, већ подношена притужба идентичне садржине, односно да се не ради о поновљеној притужби. У случају непотпуне притужбе, оставља се рок подносиоцу да је уреди а уколико то не учини у остављеном року притужба се одбацује, као и у случајевима притужбе поднете након прописаног рока, када нису исцрпљена редовна правна средства и када се ради о поновљеној притужби.

У осталим случајевима се утврђује да ли је за поступање по конкретној притужби надлежан локални омбудсман. Притужбе за које је утврђено да нису у надлежности локалног омбудсмана, одбацују се су уз поуку подносиоцу на који начин и пред којим органом у конкретном случају може заштитити своја права, сем притужби по којима је надлежан да поступа Заштитник грађана РС, које се прослеђују овом органу на даљу надлежност у складу са Одлуком о локалном омбудсману.

Ако не одбаци притужбу, локално омбудсман покреће поступак у коме утврђује да ли је у конкретном случају дошло до повреде права појединим поступањем односно непоступањем органа или служби које контролише локални омбудсман.

У општини Рача су у току извештајне 2025. Године покренута су 2 поступка по притужбама грађана, од тога је у једном утврђено да није било повреде права притужиоца док је други поступак још увек у току.

Што се тиче активности које је у извештајном периоду локални омбудсман спровео у Рачи најзначајнија је трибина посвећеној породичном и партнерском насиљу и превенцији у Рачи, где је закључено да је потребно да се у оквиру локалне самоуправе формира радно тело, чији би задатак био интегрисање рада социјалних служби, судова и полиције, у складу са Националном стратегијом за спречавање породичног насиља.

Поред локалног омбудсмана града Крагујевца, на трибинама су учествовали и представници Полицијске управе и Центра за социјални рад.

Том приликом разговарало се о ефикасности постојећих мера заштите, као и о значају подизања свести јавности као основе превенције, посебно у контексту дубоко укорених ставова који оправдавају или прикривају насиље. Локални омбудсман, Јелена Миливојевић је оценила да би у наредном периоду фокус требало померити са опште информисаности ка конкретној едукацији грађана, како би знали да препознају насиље и безбедно реагују.

VI

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Активности локалног омбудсмана у току 2025. године посебно је обележила сарадња са општинама у округу а која се тиче успостављања међуопштинског омбудсмана а на основу споразума јединица локалне самоуправе. Постали смо прва канцеларија која је своје деловање проширила на још пет општина тако што су већ на подручју три општине отворене канцеларије а две општине су нам уступиле обављање послова и очекује се да у наредном периоду канцеларија локалног омбудсмана и тамо почне са радом. У овом погледу смо пример добре праксе и у складу са тим смо и добили подршку ресорних министарстава али и других организација и органа које су нас препознале као своје партнере у области заштите права грађана.

У погледу унапређења права деце покренута је иницијатива за формирањем дечијег савета који ће помоћи у спречавању вршњачког насиља. У погледу заштите права рањивих група као и припадника националних мањина инициран је споразум и проширење делатности кроз сарадњу са Повереником за заштиту равноправности. У току овог извештајног периода приметно је повећан број предмета које је омбудсман решавао кроз сарадњу и у координацији за републичким Заштитником грађана а која се тичу предмета за које је територијално и организационо надлежан. У наредном периоду план је да се формира „мрежа омбудсмана” која ће се бавити унапређењем положаја и коначном законком регулативом ове материје. Канцеларија локалног омбудсмана у Крагујевцу је у том погледу узела учешће и очекује се да кроз предлоге које упућује ка ресорним органима допринесе бржем и у организационом смислу ширем регулисању ове материје али и даљем развоју и јачању ове институције.

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН
Јелена Миливојевић
Jelena Milivojevic